

FI

FI

FI

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 24.11.2009
KOM(2009)647 lopullinen

KOMISSION VALMISTELUASIAKIRJA

TULEVAA EU 2020 -STRATEGIAA KOSKEVA KUULEMINEN

KOMISSION VALMISTELUASIAKIRJA

TULEVAA EU 2020 -STRATEGIAA KOSKEVA KUULEMINEN

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

Eurooppa on syvän muutoksen edessä

Eurooppaa on kohdannut pahin talous- ja finanssikriisi vuosikymmeniin. Talouden toimeliaisuus on vähentynyt voimakkaasti. Vuonna 2010 työttömyysasteen odotetaan nousevan kaksinumeroiseen lukuun eli tasolle, jolla se ei ole viimeiseen kymmeneen vuoteen ollut.

Yhteiset toimet rahoitusjärjestelmän pelastamiseksi ja kysynnän ja luottamuksen kasvattamiseksi julkisen vallan toimenpitein ovat auttaneet ehkäisemään talouden romahduksen. Kriisi on kuitenkin heikentänyt vastustuskykyämme. EU:n on nyt pyrittävä voimakkaammin yhteistyöhön, jotta kriisistä selviydytään, ja laadittava seuraavan sukupolven politiikkaa hyvin erilaisissa olosuhteissa.

Kriisistä irtautumisen olisi avattava tie uuteen kestävään markkinatalouteen, älykkäämpään ja vihreämpään talouteen, jossa vaurautemme on peräisin innovoinnista ja paremmasta resurssien käytöstä ja jossa osaaminen on keskeinen tuotantopanoks. Nämä uudet veturit voisivat viedä meidät uusille kestävä kasvun lähteille ja luoda uusia työpaikkoja, kun työttömyys todennäköisesti kasvaa tulevina vuosina. Onnistumme kuitenkin vain, jos laadimme ja toteutamme rohkeaa politiikkaa. Muutoin on vaarana, että edessä on hitaan talouskasvun kausi, jolloin Euroopan olisi vaikeampi vastata niihin merkittäviin haasteisiin, joita nyt kohtaamme.

Kestävä kasvun toteutuminen edellyttää, että sovitaan toimista, joissa ihmiset ja vastuu asetetaan etusijalle. EU:ssa onnistuttiin kymmenessä vuodessa alentamaan työttömyys 12 prosentista 7 prosenttiin. Kriisin ei saa antaa mitätöidä tätä saavutusta. Tarvitsemme uusia kasvun lähteitä korvaamaan kriisissä menetetyt työpaikat.

Uudessa strategiassa on hyödynnettävä globalisoitumista ja keskinäistä riippuvuutta, jotka ovat kriisin aikana edelleen korostuneet. EU:n on tehtävä työtä sekä kotikentällä että kansainvälisillä foorumeilla, kuten G20-kokouksissa, jotta voimme tarttua uusiin mahdollisuuksiin, jotka ovat keskeisiä vuotta 2020 koskevien tavoitteidemme saavuttamiseksi.

EU 2020 -strategiaa laaditaan nykyisen Lissabonin strategian seuraajaksi. Lissabonin strategia on ollut EU:n uudistusstrategia viimeisen vuosikymmenen ajan, ja se on auttanut EU:ta selviytymään viimeaikaisen kriisin aiheuttamasta myrskystä. EU 2020 -strategia pohjautuu saavutuksiin, joita Lissabonin strategia on tuottanut kasvua ja työpaikkojen luomista edistävänä kumppanuutena, ja siinä uudistetaan Lissabonin strategiaa niin, että voidaan vastata uusiin haasteisiin. Strategiassa hyödynnetään myös tuloksia, joita koordinoitusti laadittu Euroopan talouden elvytyssuunnitelma on tuottanut. Komissio katsoo, että EU 2020 -strategiaassa olisi painotettava keskeisiä politiikanaloja, joilla EU:n ja jäsenvaltioiden välinen yhteistyö voi tuoda parhaat tulokset, sekä tulosten saamista parantamalla olemassa olevien välineiden käyttöä.

Tämän kuulemisasiakirjan tarkoituksena on pyytää muiden toimielinten ja sidosryhmien näkemyksiä uudesta strategiasta. Komissio aikoo alkuvuodesta 2010 antaa kevään Eurooppa-neuvostolle virallisen tiedonannon. Vuotta 2020 koskevan vision toteutuminen edellyttää kumppanuutta, jossa yhdistyvät jäsenvaltioiden sitoutuminen toimiin kansallisella tasolla ja yhteisön välineiden valjastaminen EU:n tason mahdollisuuksien hyödyntämiseen parhaalla mahdollisella tavalla. Siksi komissio aikookin esittää tiedonannossaan sekä toimet, joita sen mielestä olisi toteutettava kansallisella tasolla, että seikkaperäiset toimintaehdotukset, joita se ehdottaa yhteisön tasolla.

Esteiden tunnistaminen ja uusien haasteiden kohtaaminen

Onnistuneen EU 2020 -strategian pohjaksi on analysoitava huolellisesti esteet, joita politiikan laatijat tulevana vuosina kohtaavat, ja tunnistettava oikein haasteet, jotka on ratkaistava.

Talous- ja finanssikriisi on verottanut raskaasti julkista taloutta, yrityksiä, työllisyyttä ja kotitalouksia. Poliittisten päättäjien on kaikilla tasoilla löydettävä keinoja saada talouden pyörät pyörimään, vaikka julkistalouden liikkumavara on vain vähäinen. Kun julkisen sektorin alijäämiä jälleen suitsitaan, julkiset menot on tarpeen suunnata uudelleen tavalla, joka mahdollistaa vuotta 2020 koskevan vision toteutumisen. Menojen leikkaaminen tulevaisuuteen suuntautuvilla aloilla, kuten koulutuksessa ja tutkimuksessa, vaikeuttaisi vision toteutumista.

Laadittaessa EU:n politiikalle uutta visiota ja suuntaa on tunnistettava, että energian, luonnonvarojen ja raaka-aineiden säästäminen, niiden käytön tehostaminen ja tuottavuuden lisääminen ovat teollisuutemme ja talouksiemme tulevaisuuden kilpailukyvyn keskeiset veturit.

Meidän on myös tunnistettava Euroopan väestönkehityksen asettamat haasteet. Jo ennen kriisiä odotettiin, että väestörakenteen muutos eli nuorten osuuden väheneminen koko väestöstä hidastaa potentiaalista kasvua huomattavasti vuoteen 2020 mennessä. Kriisi on pahentanut Euroopan kohtaamia pitkäaikaisia yhteiskunnallisia haasteita, joita ovat kasvavan maahanmuuttajaväestön kotouttaminen, sosiaalinen syrjäytyminen ja lapsiköyhyys sekä sukupolvien välinen yhteisvastuu väestön ikääntyessä. Näihin haasteisiin vastaaminen edellyttää sekä naisten että miesten työllisyysasteen nopeaa nousua sekä sosiaaliturvajärjestelmien uudenaikaistamista, jotta ne voivat kohtuullisin kustannuksin vastata yhteiskuntiemme tuleviin tarpeisiin.

Tämä merkitsee, että uudella politiikalla on näkyvästi lisättävä sosiaalista yhteenkuuluvuutta, torjuttava työttömyyttä ja edistettävä sosiaalista osallisuutta samalla kun turvataan toimivat työmarkkinat. Tämä edellyttää koulutusjärjestelmien ja työmarkkinoiden uudistamista, liikkuvuuden ja Euroopan dynaamisuuden lisäämistä, jotta innovatiivisuus ja luovuus saadaan hyödynnettyä.

Haasteeksi asetettava älykkäämpi ja vihreämpi talous edellyttää, että politiikan koordinoitua lisätään talouden kilpailukyvyn lisäämiseksi. Jos haluamme, että vuotta 2020 koskevat alakohtaiset prioriteettimme toteutuvat, yhteiskuntaa, taloutta ja ympäristöä koskevien tavoitteidemme on kuljettava rinta rinnan. Tällä asiakirjalla komissio pyrkii herättämään keskustelua siitä, miten EU voi asettaa prioriteettinsa kymmenen vuoden tähtäimellä niin, että EU ja kansallinen taso voivat työskennellä yhdessä päästäkseen eroon tämänhetkisestä kriisistä ja saadakseen liikkeelle uusia kasvun lähteitä varmistaen sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden uuden Lissabonin sopimuksen peruseräpäätösten mukaisesti.

EU 2020 -strategian keskeiset prioriteetit

Kestävän sosiaalisen markkinatalouden sekä älykkäämmän ja vihreämmän talouden aikaansaamiseksi Euroopassa on edistettävä keskeisiä yhdessä sovittuja prioriteetteja ja tehtävä useiden vuosien ajan työtä niiden hyväksi. Yksikään jäsenvaltio ei voi vastata haasteisiin yksin, eikä EU:n politiikka synny vain yhdistämällä 27 kansallista politiikkaa. Kun toimimme yhdessä yhteisen vision puolesta, kokonaisuudesta voi syntyä enemmän kuin osiensa summa. Tähän on kaikkien jäsenvaltioiden pyrittävä, sekä pienten että suurten, niin vanhojen kuin uusienkin kehitysasteesta riippumatta. Laajentuneessa EU:ssa jäsenvaltioiden kehitysaste vaihtelee, ja siksi myös tarpeet ovat erilaisia. EU 2020 -visio on kuitenkin niille kaikille merkityksellinen. Sitä voidaan mukauttaa erilaisiin lähtökohtiin ja kansallisiin erityispiirteisiin, jotta kaikkia hyödyttävää kasvua voidaan edistää.

Ihmisille ja yrityksille on tarjolla valtavia mahdollisuuksia, jos tarjolla on myös keinot tarttua niihin. Komissio pyrkii siihen, että Eurooppa on johtoasemassa ja että se kilpailee ja kukoistaa osaamiseen perustuvana, verkottuneena, vihreämpänä ja osallistavampana taloutena, joka kasvaa nopeasti ja kestävästi ja jossa työllisyys ja sosiaalinen kehitys ovat korkealla tasolla. Tämän saavuttamiseksi Eurooppa tarvitsee vahvempaa ja kilpailukykyistä teollisuutta, modernia palvelusektoria ja kukoistavaa maataloutta, maaseudun elinkeinoja ja merenkulkualaa. Jos Eurooppa tekee ”ensimmäisen siirron” tällaisen tulevaisuuden yhteiskunnan rakentamisessa, se voi saada merkittävää hyötyä kehittämällä kilpailukykyisiä ja innovatiivisia tuotteita, luomalla tulevaisuuden infrastruktuuria, astumalla uusille markkinoille ja luomalla uusia korkealuokkaisia työpaikkoja.

Hyödyt ovat kuitenkin vielä laajempia. Maailmalle avoin Eurooppa tulee edelleen olemaan esimerkki, jota muut seuraavat. Se voi välittää arvoaan ja edistää tiukempia työ-, ympäristö- ja turvallisuusnormeja muualla maailmassa. Tällä tavoin EU voi osoittaa globaalia johtajuutta ja näyttää, että luomalla oikeanlainen poliittinen viitekehys ja hyödyntämällä täysimääräisesti Lissabonin sopimuksen tarjoamia uusia toimijoita ja rakenteita on mahdollista yhdistää talouden jatkuvan dynaamisuuden edellyttämä avoimuus ja kansalaisten sosiaalisten ja ympäristöä koskevien huolenaiheiden huomioonottaminen.

Komissio katsoo, että EU 2020 -strategian keskeiset teemat olisi jaettava seuraaviin prioriteetteihin:

- (1) ***Lisäarvon tuottaminen käyttämällä osaamista kasvun perustana.*** Mahdollisuudet ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus lisääntyvät maailmassa, jossa koulutuksen, tutkimuksen ja digitaalitalouden mahdollisuuksia hyödyntävä innovointi parantaa sekä tuotteita että prosesseja;
- (2) ***Uusien mahdollisuuksien antaminen ihmisille osallistavassa yhteiskunnassa.*** Uusien taitojen hankkiminen, luovuuden ja innovoinnin edistäminen, yrittäjyyden kehittäminen ja joustava siirtyminen työpaikasta toiseen ovat tärkeitä maailmassa, jossa paremman mukautumiskyvyn vastineena on tarjolla enemmän työpaikkoja;
- (3) ***Kilpailukykyisen, verkottuneen ja vihreämmän talouden luominen.*** EU:n olisi kilpailtava tehokkaammin ja lisättävä tuottavuuttaan kuluttamalla uusiutumaton energiaa ja luonnonvaroja vähemmän ja tehokkaammin maailmassa, jossa energian ja raaka-aineiden hinnat ovat korkeat ja niistä käydään kovempaa kilpailua. Kilpailukykyisen, verkottuneen ja vihreämmän talouden luominen piristää kasvua ja auttaa saavuttamaan ympäristötavoittemme. Hyötyjä olisivat kaikki talouden alat

perinteisestä tehdasteollisuudesta uusiin korkean teknologian yrityksiin. Tavoitteeseen voidaan yhtä lailla vaikuttaa myös parantamalla ja verkottamalla infrastruktuuria, vähentämällä hallinnollista raskautta ja nopeuttamalla innovaatioiden omaksumista markkinoilla.

Nämä prioriteetit ohjaavat EU:n politiikkaa sekä EU:n sisällä että sen ulkopuolella. Kansainvälisen yhteistyön ja monenvälisen hallintotavan edistäminen, johon kuuluvat tehokkaat, oikeudenmukaiset ja sääntöihin perustuvat kansainväliset kauppa- ja rahoitusjärjestelmät, ovat olennainen osa EU 2020 -strategiaa. Komissio pyytää esittämään näkemyksiä seuraavista prioriteeteista, joiden se katsoo olevan EU 2020 -strategian keskeiset veturit.

1. Lisäarvon tuottaminen käyttämällä osaamista kasvun perustana.

Osaaminen on kestävän kasvun moottori. Nopeasti muuttuvassa maailmassa tarvitaan **koulutusta ja tutkimusta, innovointia ja luovuutta.**

Koulutuksen vahvistaminen on yksi tehokkaimmista keinoista torjua epätasa-arvoa ja köyhyyttä. Vajavaiset perustaidot (lukeminen, laskeminen, luonnontiede) omaavien suureen määrään on puuttuttava pikaisesti, jotta nuorten työllistettävyys parantuisi ja he voisivat siirtyä koulusta työelämään. Ehkäisemällä koulunkäynnin keskeyttämistä vähennetään myöhempää työmarkkinoiden ulkopuolelle jäämistä ja sosiaalisen syrjäytymisen uhkaa. Muita heikommassa asemassa oleviin väestöryhmiin, sukupuolten tasa-arvoon ja sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen on kiinnitettävä enemmän huomiota, jotta kukaan ei jää vaille osaamista.

Euroopassa on maailman parhaita yliopistoja. Meidän pitäisi kuitenkin pyrkiä siihen, että niitä olisi paljon enemmän, ja tehdä niistä todellisia osaamisen ja kasvun moottoreita. Investointien lisäksi tämä edellyttää uudistuksia ja tarvittaessa laitosten yhdistämistä, tiiviimpää yhteistyötä, myös yrity maailman kanssa, ja avoimempaa suhtautumista muutokseen. Tämän muutosprosessin edistämiseksi eurooppalaisia yliopistoja olisi verrattava maailman parhaisiin yliopistoihin. Samalla kun eurooppalaisten yliopistojen ja niiden tutkimuksen laatua parannetaan, olisi lisättävä opiskelijoiden liikkuvuutta, jotta he voisivat hankkia uutta tietoa ja parantaa kielitaitoaan, saada kokemusta asumisesta ja opiskelusta ulkomailla sekä verkostoitua. Olisi pohdittava nykyisten Erasmus-, Leonardo- ja Erasmus Mundus -ohjelmien nostamista uuteen vaiheeseen kansallisilla hankkeilla täydennettynä, jotta kaikilla nuorilla olisi Euroopassa mahdollisuus suorittaa osa opinnoistaan toisessa jäsenvaltiossa.

Tehokas ja vaikuttava eurooppalainen tutkimusalue, jolla on runsaat resurssit, on erottamaton osa EU 2020 -visiota. EU:n on lisättävä **tutkimusta** kokoamalla resursseja yhteen, kehittämällä tärkeää tutkimusinfrastruktuuria yhdessä kaikkialla EU:ssa ja nostamalla tutkimuksen laatua niin että se on maailman parhaiden normien mukaista. EU:n on myös huolehdittava, että eurooppalaiset yritykset, myös pk-yritykset, saavat tutkimuksesta mahdollisimman paljon ja mahdollisimman nopeasti käytännön hyötyä. Keinona voidaan käyttää esimerkiksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuutta. Euroopan houkuttelevuus ja menestyminen tutkimuksen tyyssijana riippuu myös siitä, että tutkijoille luodaan sisämarkkinat ja houkuttelevia urakehitysmahdollisuuksia. EU:n ja jäsenvaltioiden välille olisi luotava tutkimuskumppanuus, jossa muiden politiikanalojen, erityisesti innovoinnin ja koulutuksen, kanssa saadaan mahdollisimman paljon synergiaetuja. EU:n on tarjottava **innovoinnille ja luovuudelle** houkuttelevammat reunaehdot muun muassa luomalla osaamisyriyten kasvulle kannustimia. Luotonsaanti on erityinen ongelma, ei pelkästään talouskriisin jälkimainingeissa, vaan siksi, että jotkin uudet kasvunlähteet, kuten luovat alat,

tarvitsevat uudentyyppistä, liiketoimintamalliinsa sopivaa rahoitusta. Innovatiivisten yritysten olisi voitava saada kasvua varten esimerkiksi riskipääomaa julkisia ja yksityisiä varoja yhdistävistä lähteistä. Tämän lisäksi pienten innovatiivisten yritysten syntymisen ja kasvun edistäminen edellyttää hallinnollista yksinkertaistamista ja teknistä tukea.

Euroopan luovuuden, osaamisen ja tutkimuskapasiteetin kehittäminen edellyttää toimivaa immateriaalioikeuksien järjestelmää, joka tarjoaa tehokkaan ja edullisen suojan, mahdollistaa innovatiivisten yritysten syntymisen, antaa tekijöille mahdollisuuden läpinäkyvään oikeuksiensa hallintaan ja auttaa yliopistoja ja tutkimuslaitoksia saamaan pääomaa kaupallistamalla ideoitaan ja keksintöjään.

Euroopan olisi hyödynnettävä **digitaalitalouden** mahdollisuudet täysimääräisesti vahvaan teknologia- ja osaamis pohjaansa tukeutuen. Digitaalitalous tarjoaa pk-yrityksille suuria mahdollisuuksia sekä tuotanto- että palvelusektorilla niin itsenäisinä yrityksinä kuin suurempien yritysten tavarantoimittajina. Uusiin, innovatiivisiin yrityksiin syntyy uusia, usein arvokkaita työpaikkoja kaikkialla EU:ssa. Niillä voi olla tärkeä merkitys aluekehityksen kannalta. Siksi kunnianhimoinen eurooppalainen digitaalistrategia, joka sisältää konkreettisia toimia verkkopalvelujen ja -sisältöjen yhtenäismarkkinoiden loppuunsaattamiseksi, on Euroopan kestävän elpymisen ja yhteiskunnallisen kehityksen keskeinen tekijä. Siihen liittyvä tuottavuuden lisäys edistää innovointia ja luovuutta, helpottaa ja tehostaa viranomaispalveluja sekä lisää mahdollisuuksia osallistumiseen ja demokraattiseen vaikuttamiseen. Internetistä on tulossa kansalaisille välttämätön osa heidän arkeaan. Eurooppa tarvitsee politiikkaa, jolla vaikutetaan osallistumiseen tietoyhteiskuntaan ja tietoyhteiskuntataitoihin sekä kannustetaan aktiiviseen osallistumiseen ja ilmaisuun verkon kautta.

Vuotta 2020 koskeva tavoite on saada aikaan todellinen eurooppalainen osaamisalue, joka tukeutuu maailmanluokan osaamisinfrastruktuuriin, jossa kaikki toimijat (opiskelijat, opettajat, tutkijat, koulutus- ja tutkimuslaitokset sekä yritykset) hyötyvät ihmisten, osaamisen ja teknologian vapaasta liikkuvuudesta (viides vapaus).

2. Uusien mahdollisuuksien antaminen ihmisille osallistavassa yhteiskunnassa

Kriisissä on menetetty monia työpaikkoja, jotka eivät palaudu kriisin jälkeen. EU:n muuttuminen älykkäämmäksi, vihreämmäksi ja kilpailukykyisemmäksi taloudeksi vauhdittaa uusien työpaikkojen luomista ja on vastaus korkeaan työttömyyteen. Muutoksen tapahtuessa on erittäin tärkeää estää ihmisten putoaminen järjestelmän ulkopuolelle ja huolehtia sosiaalisesta yhteenkuuluvuudesta. Itse asiassa kehitys on kulkemassa siihen suuntaan, että perinteisestä kaavasta (koulutus, työ, eläkkeellejäänti) poiketen työmarkkinoille tullaan ja sieltä poistutaan useamman kerran työuran aikana, mikä tarjoaa ihmisille enemmän mahdollisuuksia. Muutosten järjestämiseksi ja tukemiseksi on oltava puitteet, jotka voisivat perustua joihinkin kriisin aikana käyttöön otettuihin toimenpiteisiin (esim. lyhytaikainen työ yhdistettynä koulutukseen).

Syntyy uusia työpaikkoja, joissa tarvitaan uusia taitoja. Työpaikan vaihtamisen ja siirtymisen koulutuksesta työhön on oltava hallittua. Tässä olisi hyödynnettävä täysimääräisesti **joustoturva**. Haasteena on löytää paras tapa lisätä toisaalta työmarkkinoiden joustavuutta sekä työn järjestämisen että työmarkkinasuhteiden osalta ja toisaalta elinikäisen oppimisen ja asianmukaisen sosiaaliturvan tarjoamaa turvallisuutta. Elinikäiseen oppimiseen pitäisi olla paljon enemmän mahdollisuuksia, ja yliopistojen olisi oltava avoimempia epätyypillisille oppijoille.

Taidot ovat Euroopan talouden ja tuottavuuden kasvun sekä työpaikkojen syntymisen keskeinen tekijä. Elinikäinen oppiminen on keskeinen tekijä, jolla varmistetaan onnistunut työpaikan tai ammatin vaihtaminen ja vältetään pitkäaikaistyöttömyys, joka johtaa inhimillisen pääoman menetykseen. Digitaalitalous tarjoaa myös uusia mahdollisuuksia etäopiskeluun osana elinikäisen oppimisen lähestymistapaa ja mahdollisuuksia työelämää muuttaviin viestintäkeinoihin, jotka kutistavat välimatkoja ja tekevät etätyöstä todellisen mahdollisuuden monissa työtehtävissä.

Sen varmistaminen, että työntekijöillä on taidot, joilla osallistua osaamistalouteen on välttämätön, muttei riittävä edellytys. Kysynnän ja tarjonnan kohtaamista on parannettava. Työvoiman liikkuvuutta on edistettävä sen varmistamiseksi, että ihmiset voivat tarttua uusiin mahdollisuuksiin muuttamalla sinne, missä heidän taitojaan eniten tarvitaan. Meidän olisi katsottava eteenpäin ja huolehdittava, että tulevaisuuden taidot vastaavat paremmin tulevaisuuden tarpeita, erityisesti uudentyypisten työpaikkojen, kuten vihreiden työpaikkojen, ja muiden kasvualojen, kuten terveystalouden, osalta. Lopuksi todettakoon, että maahanmuuton mahdollisuuksia ei ole kaikilta osin hyödynnetty EU:n eikä kansallisen tason politiikassa, vaikka sen vaikutus kasvuun on merkittävä. Maahanmuuttajien työllisyysastetta voidaan parantaa erityisesti tiettyjen ryhmien osalta. Näitä ovat maahanmuuttajat, joilla on alhainen koulutustaso, naiset ja äskettäin maahan saapuneet.

Työpaikka on todennäköisesti paras suoja **köyhyyttä ja syrjäytymistä** vastaan. Se ei kuitenkaan yksinään takaa köyhyyden vähenemistä tai sosiaalista osallisuutta. Tarvitaan kriisiin sopeutettuja ja Euroopan väestön ikääntymisen huomioon ottavia nykyaikaisia sosiaaliturva- ja eläkejärjestelmiä, jotta toimeentulotuen taso on asianmukainen ja järjestelmät kattavat väliaikaisesti työttömänä olevat. Puuttuminen tehottomuuteen johtavaan työmarkkinoiden segmentoitumiseen on myös yksi tapa lisätä sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

Työpaikkojen lisäämiseksi Euroopassa tarvitaan yrittäjäystävällisempää kulttuuria, jossa suhtaudutaan myönteisemmin riskinottoon ja innovointikykyyn. **Itsenäisestä ammatinharjoittamisesta** olisi tultava todellinen vaihtoehto äskettäin työttömäksi jääneille. Se edellyttää, että poistetaan lannistimet, kuten itsenäisten ammatinharjoittajien epätasapuolinen kohtelu useimmissa sosiaaliturvajärjestelmissä, ja esteet muuttua toiseen jäsenvaltioon siksi, että oikeutta sosiaali- ja eläketurvaan ei voi siirtää.

Tavoitteena on, että vuonna 2020 on enemmän työpaikkoja, työikäisen väestön työllisyysaste on korkeampi, työpaikat ovat parempia sekä laadultaan että tuottavuudeltaan, työelämää leimaavat oikeudenmukaisuus, turvallisuus ja mahdollisuudet, kun kaikilla on todellinen mahdollisuus tulla työmarkkinoille, perustaa uusia yrityksiä ja hallita työmarkkinoiden siirtymiä nykyaikaisten ja rahoitukseltaan kestävien sosiaali- ja hyvinvointijärjestelmien ansiosta.

3. Kilpailukykyisen, verkottuneen ja vihreämmän talouden luominen

Euroopan on pysyttävä kilpailukykyisenä tulevaisuuden maailmassa, jossa energian hinnat ovat suhteellisen korkeat, hiilidioksidipäästöjä rajoitetaan ja luonnonvaroista käydään nykyistä huomattavasti kovempaa kilpailua. Luonnonvarojen ja energian tehokkaammalla käytöllä sekä uusien, vihreämpien teknologioiden soveltamisella piristetään kasvua, luodaan uusia työpaikkoja ja palveluja sekä autetaan EU:ta säilyttämään sekä vahva tuotantoteollisuuden perusta että elinvoimainen palvelusektori ja saavuttamaan ympäristöä ja ilmastoa koskevat tavoitteensa. Tämän onnistuminen edellyttää tuote-, palvelu- ja

työmarkkinoiden toimivuuden varmistamista. Talouden muuttaminen ympäristöä säästävämmäksi ei liity pelkästään uusien alojen luomiseen. Aivan yhtä tärkeää on nopeuttaa Euroopan nykyisten teollisuudenalojen uudenaikaistamista, ja monet niistä ovatkin kriisin seurauksena jo toteuttamassa rakenneuudistuksia. Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttaminen on ehdottoman tärkeää, jotta EU pystyy kilpailemaan maailmassa, jossa kaikki maat etsivät ratkaisuja näihin haasteisiin.

Tämä merkitsee raaka-aineiden tehokkaampaa ja **tuottavampaa** käyttöä taloudessa vähentämällä luonnonvaroihin kohdistuvaa painetta. Tämä merkitsee taloutemme muuttamista tarkkaan kohdennetulla sääntelyllä (esimerkiksi edistämällä energiatehokkaita tuotteita ja järjestelmiä), päästökaupalla, verouudistuksilla, avustuksilla, tuilla ja lainoilla, julkisin investoinnein ja hankinnoin sekä kohdentamalla tutkimus- ja innovointimäärärahoja tähän tarkoitukseen.

Kilpailukyvyn parantamisen kannalta avainasemassa on infrastruktuurien parantaminen ja liittäminen toisiinsa sekä verkkotoimialojen tehokkaasta kilpailusta huolehtiminen yhtenäismarkkinoilla. Samalla kuluttajille koituu konkreettista etua. Euroopan on ehdottoman tärkeää investoida kestäviin suurnopeusverkkoihin. Laajakaistapalvelut on mahdollisimman pian saatava kattamaan koko Eurooppa, ja nopeiden internetyhteyksien käyttöön saamiseksi on toteutettava valokuituverkkoihin ja langattomaan laajakaistaverkkoon kohdistuva laaja investointiohjelma.

Älykkäiden, parannettujen **liikenne- ja energia**infrastruktuurien kehittäminen yhdessä nopeiden internetyhteyksien käyttöönoton kanssa edistää useiden tavoitteiden kuten hiilidioksidipäästöjen vähentämisen, liikenneturvallisuuden ja energiavarmuuden saavuttamista sekä verkkotaloutemme kilpailukykyä.

Näin laajan muutoksen toteuttamiseksi tarvitaan liikennepolitiikan uudelleenarviointia. Olennaisia tekijöitä tässä yhteydessä ovat liikenneverkkojen yhdistämisen parantaminen, vaihtoehtojen kehittäminen tieliikenteelle, puhtaiden teknologioiden edistäminen ja infrastruktuurin parantaminen. Liikenneverkkojen yhdistämisen kannalta tärkeimmässä asemassa ovat suuret eurooppalaiset hankkeet kuten Galileo, GMES ja älykkäät tieliikenteen, rautatieliikenteen (ERTMS-järjestelmä) ja ilmaliikenteen (SESAR) hallintajärjestelmät.

EU:n on vuoteen 2030 mennessä korvattava puolet olemassa olevista sähkövoimaloistaan. Jos teemme nyt oikeat strategiset investointipäätökset, kaksi kolmannesta sähköntuotannostamme voisi 2020-luvun alkuun mennessä olla sekä vähähiilistä että nykyistä turvallisempaa. Kehittämällä sähkönjakeluun eurooppalainen superverkko uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön ja hajautetun sähköntuotannon osuutta voidaan lisätä huomattavasti. Energiatehokkuuden parantaminen on elintärkeää myös siksi, että se on halvin tapa vähentää päästöjä ja samalla lisätä Euroopan energiariippumattomuutta.

Koska **teollisuuspolitiikalla** on merkittävä osuus kasvun ja työpaikkojen luomisen sekä innovoinnin kehittämisen kannalta, tarvitsemme tuoretta ajattelutapaa, joka tukee teollisuutta painottamalla kestävyyttä, innovointia ja ihmisten osaamista. Niitä tarvitaan, jotta EU:n teollisuus säilyisi maailmanmarkkinoilla kilpailukykyisenä. Vakailta ja ennakoitavilla toimintaedellytyksillä pyritään tukemaan teollisuutta kilpailukykyyn kohdistuviin tulevaisuuden haasteisiin vastaamisessa. Kriisin jälkimainingeissa monien alojen yritysten on päästävä eroon rakenteellisesta ylikapasiteetista ja EU:n on helpotettava sosiaalisesti hyväksyttävällä tavalla toteutettavaa rakenneuudistusta, mutta säilytettävä samalla tasapuoliset toimintaedellytykset. Tämä edellyttää integroitua teollisuuspolitiikkaa, jonka

yhteydessä edistetään kilpailukykyisiä markkinamekanismeja ja kehitetään uusia kestävän kasvun lähteitä ja jonka painopiste on innovointimahdollisuuksissa, ekoinnovoinnissa ja uusissa, kehitystä vauhdittavissa teknologioissa ja osaamisessa. Tämä muutos tarjoaa myös mahdollisuuden parantaa sääntely-ympäristöä, lisätä alueellista yhteenkuuluvuutta ja tukea yrittäjyyden edellytysten paranemista sekä edistää pk-yritysten kehitystä ja tukea niiden kasvumahdollisuuksia ja kansainvälistymistä.

Teollisuuden rakenneuudistuksen aikana valtiontukipolitiikka on avainasemassa tukemassa siirtymistä kohti älykkäämpää, vihreämpää taloutta. Valtiontukisääntöjä on viime vuosina uudistettu. Euroopan yritykset ovat lisänneet tuottavuutta ja hyötynneet mittakaavaeduista tarttumalla yhtenäismarkkinoiden tarjoamiin mahdollisuuksiin. Nyt kun joillakin sektoreilla on tarpeen tehdä mukautuksia, komissio aikoo kiinnittää erityistä huomiota sen varmistamiseen, että yhtenäismarkkinat säilyvät EU:n kasvun perustana, ja kansallisten säästötoimien riskin torjumiseen.

Päämääränä on vuoteen 2020 mennessä saavuttaa sovitut ilmastonmuutokseen ja energiaan liittyvät tavoitteet, lujittaa teollisuutemme perustaa, vapauttaa käyttöön pk-yritysten koko potentiaali sekä löytää ratkaisuja tulevaisuuden tarpeisiin parantamalla tuottavuutta ja vähentämällä luonnonvaroihin kohdistuvaa painetta.

Strategian toteuttaminen: lähtökohtana onnistunut irtautuminen kriisistä

EU:n ensimmäisenä tehtävänä on selvästikin irtautua kriisistä onnistuneesti edistäen kattavia irtautumisstrategioita, jotka on suunniteltu varmistamaan tasapainoinen ja kestävä kasvu sekä terve finanssipolitiikka. Taantuma ja rahoitusrasitteet ovat vaikuttaneet voimakkaammin niihin maihin, jotka jo kriisin puhjetessa kärsivät mittavasta epätasapainosta tai politiikan heikkouksista. Tilanteen kirjavuus edellyttää eriytettyjä ratkaisuja, mikä puolestaan herättää koordinointiin liittyviä kysymyksiä. Eri maissa ja eri politiikanaloilla toteutettavien erilaisten toimenpiteiden aiheuttamat heijastusvaikutukset edellyttävät tehokasta koordinointia EU:n tasolla. Erityisesti rahoitusosalalla ja yritysmaailmassa on säilytettävä tasapuoliset toimintaedellytykset, ja EU:n koordinoitussa irtautumisstrategiassa olisi otettava huomioon makrotaloudelliset heijastusvaikutukset.

Kriisi on aiheuttanut painetta rahoitusresursseja kohtaan. Elpymisen tukemiseksi rahoitusjärjestelmässä jäljellä olevat ongelmat on sen vuoksi ratkaistava pikaisesti. Luotonsaanti ja rahoitusmarkkinoiden tehokas valvonta ovat elintärkeitä elpymiselle, ja siirtyminen kohti arvoihin perustuvaa taloutta riippuu siitä, onko pääomaa saatavilla innovoinnin rahoittamiseen. Uusien prioriteettien on heijastuttava finanssipolitiikkaan.

Suurimpana haasteena on tasapainottaa jatkuva tarve tukea lyhyellä aikavälillä kysyntää finanssipolitiikan keinoin ja tarve palauttaa julkisen talouden kestävyys ja makrotaloudellinen vakaus. Vaarana on, että elpyminen etenee hitaasti eikä saa aikaan riittävää työllisyyden kasvua korkean työttömyyden alentamiseksi.

Strategian toteuttaminen: olemassa olevien välineiden käyttäminen uudella tavalla

Jotta kriisistä pystytään irtautumaan onnistuneesti ja EU 2020 -tavoitteet saavutetaan, tarvitaan komission mielestä lähentymistä ja yhdentymistä koskeva strategia, jossa tunnustetaan aikaisempaa selkeämmin EU:ssa vallitseva laaja keskinäinen riippuvuus:

- jäsenvaltioiden välinen riippuvuus, joka aiheutuu kansallisten toimien (myönteisistä tai kielteisistä) heijastusvaikutuksista, erityisesti euroalueella;
- hallinnon eri tasojen välinen riippuvuus (EU, jäsenvaltiot, alueet, työmarkkinaosapuolet – monikerroksinen hallintotapa);
- eri politiikanalojen keskinäinen riippuvuus, politiikanalojen ja välineiden välinen riippuvuus sekä politiikkojen yhdentämisen merkitys kokonaistavoitteiden saavuttamisen kannalta;
- maailmanlaajuinen keskinäinen riippuvuus – yksikään EU:n jäsenvaltioista ei ole riittävän suuri pysymään nopeasti kehittyvän talouden maiden tahdissa tai toteuttamaan tätä muutosta yksinään.

Kestäväksi sosiaalisesti markkinataloudeksi muuttuminen, toisin sanoen talouden muuttaminen osallistavaksi, älykkäämmäksi ja vihreämmäksi, edellyttää kattavampaa politiikkojen koordinoitua, todellisen toissijaisuuden kautta syntyvää parempaa synergiaa sekä entistä vahvempaa kumppanuutta EU:n ja jäsenvaltioiden välillä politiikkojen suunnittelussa ja toteutuksessa. Poliitikan eri välineet on liitettävä toisiinsa, niin että institutionaaliset uudistukset, sääntelyn parantaminen, uudet aloitteet ja julkisen sektorin investoinnit ovat yhteydessä toisiinsa.

- Yhtenäismarkkinoiden hyödyntäminen täysimääräisesti

Yhtenäismarkkinat muodostavat kehyksen, jonka myötä EU:lla on riittävä koko ja mittakaava edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Se on keskeinen väline, jolla varmistetaan, että kansalaiset saavat todellista hyötyä lisääntyneestä kilpailusta ja että yrityksillä on tasapuoliset toimintaedellytykset, kunhan yhtenäismarkkinoita koskevat säännöt pannaan asianmukaisesti täytäntöön, myös alakohtaisesti. EU ei kuitenkaan pysty vieläkään hyödyntämään kaikkia yli 20 vuotta sitten luotujen yhtenäismarkkinoiden etuja: valtioiden rajat ylittävällä toiminnalla on edelleen esteitä, mikä puolestaan vähentää kuluttajien valinnanmahdollisuuksia, hintakilpailua ja potentiaalista tuottavuutta. Jotta yhtenäismarkkinat voisivat palvella EU 2020 -tavoitteita, EU tarvitsee toimivat markkinat, joilla kilpailu ja kuluttajien mahdollisuudet vauhdittavat kasvua ja innovointia. Kansalaisten vaikutusmahdollisuuksien lisääminen tarkoittaa myös sitä, että markkinat saadaan toimimaan ihmisten hyväksi. Kansalaisille on annettava mahdollisuus osallistua yhtenäismarkkinoihin täysimääräisesti. Tämä edellyttää sitä, että parannetaan kansalaisten mahdollisuuksia ja luottamusta ostaa tavaroita ja palveluja yli rajojen, varsinkin verkkokaupan kautta.

Yhtenäismarkkinat ovat käynnistymisensä jälkeen kehittyneet huomattavasti. Ne saivat alkunsa ennen internetin aikakautta, ennen kuin tieto- ja viestintätekniikasta tuli yksi tärkeimmistä kasvun vauhdittajista ja ennen kuin palveluista tuli niin hallitseva osa Euroopan taloutta. Uusien palvelujen (esim. verkossa toimivien palvelujen kuten sähköisten terveydenhuolto- ja palvelujen) syntyminen merkitsee valtavia mahdollisuuksia. Komission näkemyksen mukaan EU 2020 -prioriteettien saavuttamiseksi on välttämätöntä päästä pikaisesti eroon pirstaloituneisuudesta, joka tällä hetkellä tukkii verkkosisällön virtaa ja kuluttajien ja yritysten pääsyä siihen. Lisäksi on välttämätöntä saattaa yhtenäismarkkinat ajan tasalle, niin että niillä on valmius vastata huomisen talouden vaatimuksiin.

- EU 2020 -strategia maailmanlaajuisessa yhteydessä

Uusi strategia on yhteydessä globalisaatioon, joka säilyy tulevilla vuosikymmenellä yhtenä eurooppalaisen dynaamisuuden vauhdittajana. Muutkin kuin EU ovat havainneet mahdollisuudet, joita älykäs ja vihreä talous tarjoaa kilpailukyvyyn ja vaurauden lisäämiselle. Muut maat ovat määritelleet samanlaisia prioriteetteja ja investoivat parhaillaan laajasti vihreisiin teknologioihin, tieto- ja viestintäteknikkaan sekä älykkäisiin verkkoihin. Säilyttääkseen johtoasemansa EU:n on tartuttava mahdollisuuksiin nopeasti sekä ennakoitava tulevia suuntauksia ja mukauduttava niihin. Kriisi on korostanut Euroopan ja koko maailman talouksien keskinäisen riippuvuuden laajuutta. Jotta saavutamme vuodeksi 2020 asettamamme tavoitteet, meidän on toimittava G20-kokouksissa ja kansainvälisillä foorumeilla määrätietoisesti edistääksemme kestävän sosiaalisen markkinatalouden perustana olevia periaatteita maailmanlaajuisessa yhteydessä.

Yksi EU:n kasvun, työllisyyden ja investointien moottoreista on kansainvälinen kauppa. EU:n olisi sekä WTO:ssa että kahdenvälisen yhteistyön puitteissa pyrittävä huolehtimaan siitä, että kansainvälisten kauppavirtojen ja investointien esteitä puretaan, sekä edistämään avointa ja sääntöihin perustuvaa maailmanlaajuista kauppaa. Lisäksi meidän olisi syvennettävä taloudellisia ja poliittisia suhteitamme tärkeimpiin strategisiin kumppaneihimme painottaen erityisesti markkinoille pääsyä, energian ja raaka-aineiden saatavuutta sekä edistymistä ympäristö- ja sosiaalisten tavoitteiden suhteen.

- Kasvun tukeminen hyödyntämällä vakaus- ja kasvusopimusta täysimääräisesti

Vakaus- ja kasvusopimuksella on yhdessä muiden monenvälisen valvontavälineiden kanssa merkittävä osuus finanssipolitiikkojen ohjaamisessa julkisen talouden vakauttamisen suuntaan ja samalla tarvittavien talousarviovarojen käyttöön saamisessa kestävän kasvun ja työllisyyden saavuttamiseksi. Samalla kun julkista taloutta vakautetaan, jäsenvaltioiden on suunnattava julkisen sektorin menoja EU 2020 -strategian temaattisiin tavoitteisiin, jotta Euroopan tulevaisuuteen tarvittavat investoinnit voidaan toteuttaa. Merkittävien finanssipoliittisten rajoitteiden aikana on entistäkin tärkeämpää investoida niukat resurssit kestäväan kasvuun. Älykkäämmän, verkottuneen ja vihreämmän talouden luomiseen tähtäävät investoinnit ja rakenteelliset uudistukset tuottavat enemmän ja helpottavat julkisen talouden vakauttamista.

Tällaista huomattavaa muutosta ei kuitenkaan voida toteuttaa ilman investointeja ihmisiin ja tuotantokapasiteettiin. Talouden mahdollisuuksien kehittämiseksi rakenneuudistukset olisi toteutettava täysimääräisesti siten, että saadaan luotua uusia kasvun lähteitä. EU-tason koordinointi on hyödyllistä myös potentiaalista kasvua ja tuottavuutta lisääviin toimenpiteisiin perustuvan lujitetun **rakenneuudistusohjelman** suunnittelussa ja toteutuksessa, eikä vähiten siksi, että yhtenäismarkkinoiden toiminnasta saataisiin täysimääräinen hyöty.

Vakaus- ja kasvusopimus mahdollistaa tulevaisuuteen investoimisen myös aikana, jolloin julkisen talouden vakauttaminen on välttämätöntä. Etusijalle asetetaan investoiminen tutkimukseen ja kehitykseen sekä uusiin teknologioihin, innovointiin, korkeatasoiseen koulutukseen ja osaamisen kehittämiseen sekä älykkäisiin verkkoihin. Tämä tarkoittaa, että samalla kun investoidaan, uudistetaan nykyisiä rakenteita, parannetaan julkishallinnon tehokkuutta ja uudistetaan sääntelyä.

- Poliittisten prioriteettien ottaminen huomioon valtioiden talousarvioissa

Kun uusista prioriteeteista on sovittu, ne on otettava huomioon finanssipolitiikassa. Komissio aikoo ottaa ne käsiteltäviksi talousarvion kokonaistarkastelussa, jonka se aikoo julkaista ensi

vuonna, sekä ehdotuksissaan seuraavaksi monivuotiseksi rahoituskehykseksi. Jäsenvaltioiden olisi tarkasteltava omia menojaan samalla tavoin parantaakseen laatua ja tehokkuutta, ja huolimatta merkittävistä finanssipoliittisista rajoitteista löytää liikkumavaraa investoida kestäväan kasvuun. Samaan aikaan on tutkittava uusia rahoitusmalleja (kuten julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet, EU:n tai EIP:n rahoituksen vipuvaikutus), jotta julkisen ja yksityisen sektorin resursseja saadaan yhdistettyä ja vaikutukset maksimoitua.

- Selkeän hallintotavan määrittely uuden strategian tehokkuuden takaamiseksi

Strategiaa toteutetaan kumppanuuden pohjalta, jotta tärkeimmät tavoitteet saavutettaisiin. Strategiassa määritellyt toimet ja tavoitteet voidaan toteuttaa vain kumppanuuden avulla, sillä on olennaisen tärkeää toimia sekä EU:n tasolla, kansallisella että alueellisilla tasoilla. Näiden tasojen välinen vuorovaikutus mahdollistaa sen, että strategian mahdollisuudet voidaan hyödyntää täysimääräisesti. Neuvoston puolella Eurooppa-neuvoston olisi oltava tulevan strategian keskiössä, sillä se huolehtii politiikkojen integroinnista ja ohjaa jäsenvaltioiden ja EU:n välisiä suhteita. Sen olisi näin ollen oltava vastuussa strategiasta Lissabonin sopimuksen uusien määräysten pohjalta sekä tehtävä tärkeimmät päätökset ja määriteltävä tavoitteet. Neuvoston eri kokoonpanot kuten Ecofin-neuvosto sekä neuvostot, joiden toimivaltaan nämä asiat kuuluvat, panevat päätöksiä täytäntöön integroidusti toimien kukin oman toimivaltansa puitteissa EU 2020 -vision pidemmän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseksi.

Komissio haluaisi nähdä Euroopan parlamentin roolin uudessa hallintorakenteessa huomattavasti aikaisempaa merkittävämpänä. Työllisyyteen ja yhdennettyihin suuntaviivoihin liittyvän perinteisen tehtävänsä lisäksi Euroopan parlamenttia voitaisiin pyytää esittämään näkemyksiään EU 2020 -strategista ennen Eurooppa-neuvoston kevään kokousta.

EU 2020 -vision on saatava aktiivista tukea sidosryhmiltä kuten työmarkkinaosapuolilta ja kansalaisyhteiskunnalta. Uuden strategian onnistumisen kannalta elintärkeää on myös sen tuleminen hyväksytyksi kaikkialla EU:ssa, ja komissio toivoisikin kansallisten parlamenttien osoittavan erityistä kiinnostusta strategiaan sen kehittämisen aikana.

Komissio aikoo tehdä alkuvuodesta 2010 ehdotuksen, jonka pohjalta viisivuotinen strategia voitaisiin käynnistää kevään 2010 Eurooppa-neuvostossa. Eurooppa-neuvoston olisi sovittava muutamista päätavoitteista ja määriteltävä niitä koskevat poliittiset toimet, joita EU ja jäsenvaltiot toteuttavat yhdessä. Näin Eurooppa-neuvoston päätelmät ja niihin liittyvät EU:ta ja jäsenvaltioita koskevat suuntaviivat voisivat olla perustamissopimuksen mukaisten yhdennettyjen suuntaviivojen ohjenuorana.

Jäsenvaltioita on tarkoitus kehottaa määrittämään kunkin tavoitteen osalta kansalliset viiden vuoden tavoitteet, jotka vastaavat niiden erilaisia tilanteita ja lähtökohtia. Komissio ja Eurooppa-neuvosto seuraavat jäsenvaltioissa ja EU-tasolla saavutettua edistystä vuosittain.

Kommentit

Komissio pyytää kommentteja ja ehdotuksia tässä asiakirjassa esitetyistä ajatuksista. Kommentit on lähetettävä osoitteeseen EU2020@ec.europa.eu viimeistään 15. tammikuuta 2010.

Saadut kannanotot julkaistaan internetissä. Jos asianomainen vastustaa henkilötietojensa julkaisemista sillä perusteella, että se vahingoittaisi hänen oikeutettuja etujaan, kannanotto voidaan julkaista nimettömänä. Edunvalvontajärjestöjä, jotka vastaavat tähän kuulemisasiakirjaan, pyydetään rekisteröitymään komission ylläpitämään edunvalvojen

rekisteriin (<http://ec.europa.eu/transparency/regrin/>), jolleivät ne ole sitä jo tehneet. Kyseinen rekisteri perustettiin Euroopan avoimuusaloitteen yhteydessä, ja sen tarkoituksena on antaa komissiolle ja suurelle yleisölle tietoa eri edunvalvojien tavoitteista, rahoituksesta ja rakenteista.